

اثر بخشی واکسن هپاتیت B در افراد عقب مانده ذهنی ساکن در مرکز

علی اکبر بیرجند - 1392

دکتر زهره آذرکار، دکتر آزاده ابراهیم زاده، ملیحه و کیلی

نویسنده مسئول: عضو مرکز تحقیقات هپاتیت و دانشیار گروه عفونی، دانشکاه علوم پزشکی بیرجند

پست الکترونیک: drz.azarkar@yahoo.com

زمینه و هدف: هپاتیت B یکی از مهمترین مشکلات سلامت جامعه در سراسر دنیا است و باعث افزایش مورثالیتی و موربیدیتی میشود. افراد عقب مانده ذهنی بدلیل داشتن رفتارهای پر خطر در معرض هپاتیت B قرار دارند. با توجه به عوارض حاد و مزمن بیماری (سیروز - سرطان - هپاتیت فولمینانت) انجام واکسیناسیون در کاهش ابتلاء به این بیماری از اهمیت بسزایی برخوردار است. هدف از این مقاله بررسی اثربخشی واکسن هپاتیت B در افراد عقب مانده ذهنی می باشد.

روش تحقیق: این مطالعه مقطعی و از نوع توصیفی تحلیلی است. کلیه بیماران عقب مانده ذهنی ساکن در مرکز علی اکبر شهرستان بیرجند که واکسیناسیون هپاتیت B را دریافت کرده بودند مورد بررسی قرار گرفتند. اطلاعات دموگرافیک شامل سن - جنس - مدت اقامت در مرکز - نوع عقب ماندگی - زمان واکسیناسیون و... از طریق پرونده بیماران جمع آوری شد. سپس نمونه خون از نظر anti HBS - HBS Ag antiHBC با روش الیزا بررسی و نتایج با نرم افزار SPSS-16 آنالیز شد.

یافته ها: از 220 بیمار عقب مانده ذهنی که واکسیناسیون در سه نوبت را دریافت کرده بودند 36/4% زن و 63/6% مرد بودند. میانگین سنی بیماران $13/3 \pm 33/8$ بود. از این بیماران 8 مورد سندرم دان - 198 نفر منتال ریتارد و 14 مورد بقیه موارد اختلال مغزی بودند. 24% مدد جویان رفتارهای تهاجمی و گازگرفتن داشتند. در 3/2% افراد HBS Ag مثبت بود. از 220 مورد 174 نفر (79/1%) پس از انجام واکسیناسیون تیتراژ آنتی بادی ایجاد شده بود و 46 نفر (20/9%) به واکسن پاسخ نداده بودند. تیتراژ بالای 10 مثبت در نظر گرفته شد. میانگین تیتراژ آنتی بادی $944/9 \pm 977/7$ واحد بود. 37/5% بیماران سندروم دان، 81/3% افراد منتال ریتارد و 75% بقیه بیماران به واکسن پاسخ داده بودند که این تفاوت از نظر آماری معنی دار بود ($P=0.02$) اختلاف معنی داری بین جنس و میزان سروکانورشن مشاهده نشد اما با سن اختلاف معنی داری وجود داشت ($P=0.01$). میانگین تیتراژ آنتی بادی در افرادی که کمتر از 5 سال از واکسیناسیون آنها گذشته بود بطور معنی داری بالاتر از افرادی بود که بیش از 5 سال از واکسیناسیون آنها گذشته بود ($P=0.004$)

نتیجه گیری: کارایی واکسن هپاتیت B در افراد دچار عقب ماندگی های ذهنی کمتر از افراد سالم است. لذا با توجه به بروز رفتارهای پرخطر و احتمال انتقال هپاتیت B در مراکز نگهداری بیماران عقب مانده ذهنی توجه به انجام واکسیناسیون هپاتیت B و مسائل بهداشتی این افراد مورد تاکید است.

واژه های کلیدی: عقب مانده ذهنی، هپاتیت B، واکسن